

Mobiliseringen fortsätter

Utsikterna för att ett bindande klimatavtal ska undertecknas i Köpenhamn är i princip obefintliga. Det hävdar nu USA, Sverige och EU. Men de sänkta förväntningarna på officiell nivå verkar inte påverka klimatrörelsens mobilisering.

– Ett färdigt bindande avtal kommer inte att bli klart i Köpenhamn, det har jag sagt i ett år nu och allt fler börjar hålla med mig.

– Det behöver dock inte vara så väldigt dramatiskt – Kyotoavtalet

blev ju inte heller färdigt i tid, säger regeringens klimatsamordnare Lars-Erik Liljelund till Arbetaren.

Statsminister Fredrik Reinfeldt kom förra måndagen hem från klimatsamtal i Washington med kraftigt

sänkta förväntningar i bagaget. Enligt Reinfeldt är USA, på grund av nationella politiska processer, inte redo för ett internationellt bindande avtal. Det enda konkreta resultatet av mötet med Barack Obama var att EU och USA ska bilda ett nytt energiråd som är tänkt att förtäta samarbetet kring energiförsörjning och klimatfrågor.

Att vägen för ett avtal i Köpenhamn nu i princip är att betrakta som stängd bekräftades sedan under de FN-förhandlingar som pågick under hela förra veckan i spanska Barcelona – de sista innan själva klimattoppmötet den 7 till den 18 december.

I ett försök att sätta press på den industrialiserade världen att gå med på större utsläppsminskningar till år 2020 genomförde de afrikanska staternas representanter på tisdagen en förhandlingsbojkott. Denna hävdes senare mot ett löfte om att mer förhandlingstid i Barcelona skulle läggas på att diskutera frågan om minskningar.

– Människor i Afrika lider och dör just nu, och detta medan de utvecklade länderna inte är beredda att gå med på ambitiösa minskningar, sade Kemal Djemouai, ordförande för den afrikanska gruppen, enligt Reuters.

EU:S MÅL ÄR att minska sina utsläpp med 20 eller 30 procent jämfört med 1990 års nivåer, medan andra länder i motsvarande inkomstgrupp inte har velat uppge några siffror. Kravet från de afrikanska förhandlarna är att de rikare länderna ska gå med på 40-procentiga minskningar till år 2020. Men nu tyder alltså det mesta på att det inte blir något bindande avtal i Köpenhamn.

Vid sidan av USA:s ställningstagande har man bland annat från brittiskt håll avfärdat tanken på att i december lyckas åstadkomma något mer än en tidtabell för ett

Organisationen Actionaid:s "skuldindrivare" uppmanar EU att betala sin klimatskuld utanför förhandlingarna i Barcelona.

kommande avtal, rapporterar tidningen The Guardian. Uppgifterna om när detta i så fall skulle kunna bli varierar, men Lars-Erik Liljelund pekar på de två möten som finns inplanerade under 2010, i Tyskland respektive Mexiko.

– Det finns ett liv efter Köpenhamn, det kan man nog säga, menar Liljelund.

– Vi har dock inte lika mycket tid på oss nu som vi hade med Kyotoavtalet, då vi höll på i fyra år.

Han menar att frågan om vilket som är att föredra i valet mellan inget avtal alls och ett tandlöst eller urvattnat avtal är irrelevant, då förhandlingarna med största säkerhet inte kommer att leda till något av alternativen.

– Men skulle man prompt vilja ha ett färdigt bindande avtal i Köpenhamn så är risken stor att det blir ett urvattnat sådant.

– I stället får man kanske gå på en ramöverenskommelse som får bli basen för att slutföra förhandlingarna, menar Lars-Erik Liljelund.

Naturskyddsföreningen menar att EU, med ordförandelandet Sverige i spetsen, måste fortsätta att förhandla fram ett bindande avtal som medför en andra åtagandeperiod inom Kyotoprotokollet (se faktaruta).

– Det är verkligen läge att utnyttja det otroliga momentum som har byggts upp inför Köpenhamn, säger Emma Lindberg, klimathandläggare på Naturskyddsföreningen.

– Skulle det vara så olyckligt att USA inte är redo att ta sitt ansvar i Köpenhamn så kan EU välja att gömma sig bakom USA, eller så kan man se att det faktiskt finns ett flertal industriländer och 130 utvecklingsländer som kan komma överens om en ny åtagandeperiod.

LINDBERG FRAMHÅLLER att EU sedan länge har varit en tydlig röst för Kyotospåret och att det inte var förrän vid klimatförhandlingarna i Bangkok förra månaden som röster höjdes för en annan linje.

– Det var först då som EU började tala för "ett enda avtal" i

Köpenhamn, vilket i praktiken innebär att man inte vill ha någon ny åtagandeperiod inom Kyoto.

– EU har de senaste veckorna tagit stora steg i en väldigt konstig riktning.

Vad gäller frågan om ett "liv efter Köpenhamn" hänvisar Emma Lindberg till Stavros Dimas, EU-kommissionär med ansvar för miljöfrågor. Han har uttryckt att Köpenhamn är den sista chansen att förhindra att klimatförändringarna bli riktigt eskalerande.

– Och Dimas är en konservativ politiker, knappast en jätteradikal miljöaktivist, säger Lindberg.

Samtidigt medger hon att man, oavsett kvaliteten på ett eventuellt avtal i Köpenhamn, måste fortsätta att förhandla om detaljerna även efter mötet.

ÄR DET FORTFARANDE idé för klimatrörelsen att satsa på Köpenhamn?

– Absolut! Under FN:s klimattmöte på Bali 2007 var det väldigt tydligt att förhandlarna blev tagna på sängen av det enorma intresse som omgav mötet – och att det också påverkade förhandlingarna.

– Mobiliseringen för klimatet måste fortsätta både fram till Köpenhamn, under mötet och efteråt, säger Emma Lindberg, klimathandläggare på Naturskyddsföreningen.

EN AV DE organisationer som just nu intensifierar sin mobilisering är Miljöförbundet Jordens vänner,

"Det verkar inte som att länderna i Syd kommer att acceptera att bli överkörda av de rika länderna, inte den här gången."

Tord Björk, Miljöförbundet Jordens vänner.

MJV. Deras fokus ligger på att skapa allianser mellan folkrörelser och stater som vill se rättvisa lösningar på klimatkrisen.

– På plats i Köpenhamn är det just kombinationen av metoder som är intressant, menar Tord Björk i MJV:s klimatgrupp.

– Det behövs både den breda demonstrationen, olika aktioner och Klimaforum09.

Enligt Björk har de sänkta förväntningar som den svenska regeringen och EU ger uttryck för inte alls påverkat arbetet inom MJV.

– Deras nederlagslinje är ju ingen nyhet och det är ju den som leder till de stora motsättningarna inom FN-systemet.

– Men det verkar inte som att länderna i Syd kommer att acceptera att bli överkörda av de rika länderna, inte den här gången, säger Tord Björk till Arbetaren.

KRISTINA LINDQUIST

kristina.lindquist@arbetaren.se

